

Podróże to styl życia

#travel
&style

Toskania

&active

&relax

&family

&nature

&food

&culture

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Spis treści

Poznaj i doświadczył ▶ 2
Niezbędnik ▶ 6
Toskania w pigułce ▶ 10

12

Oto Toskania

Krajobrazy ▶ 14
Przyroda ▶ 18
Dzieje Toskanii ▶ 20
Ludzie ▶ 26
Kultura ▶ 32
Kuchnia ▶ 42
Wydarzenia kulturalne ▶ 50

54

Toskania północna

Florencja ▶ 58
Prato ▶ 80
Pistoia ▶ 86
Collodi ▶ 92
Lukka ▶ 96
Piza ▶ 102
Viareggio ▶ 110
Carrara ▶ 114

Kup książkę

 Przygoda
na rzece ▶ 120

 Marrone
del Mugello ▶ 123

 Castello
di Sammezzano ▶ 124

 Vinci ▶ 126

 Empoli ▶ 128

 San Miniato ▶ 131

 Piaggio na włoskich
uliczkach ▶ 133

 Montecatini Terme ▶ 134

 Diabelski Most ▶ 136

 Barga ▶ 138

Poleć książkę

140

Toskania środkowa

- Siena ▶ 144
- Okolice Sieny ▶ 154
- Arezzo ▶ 160
- Okolice Arezzo ▶ 166
- Cortona ▶ 170
- Chianti ▶ 174
- San Gimignano ▶ 180
- Volterra ▶ 184

- Palio w Sienie ▶ 190
- Legenda Krzyża Świętego – freski Piera della Francesca ▶ 193
- Klasztor San Galgano ▶ 195
- Wędrówka wzdłuż rzeki ▶ 196
- Le Balze del Valdarno ▶ 198
- Dolina pełna widoków i... krów ▶ 200
- A może nad morze? ▶ 203

Kup książkę

204

Toskania południowa

- Grosseto ▶ 208
- Massa Marittima ▶ 210
- Populonia ▶ 212
- Wyspa Elba ▶ 216
- Półwysep Argentario ▶ 218
- Pitigliano ▶ 223
- Val d'Orcia ▶ 226
- Val di Chiana ▶ 232

- Plaža Rocchette ▶ 239
- Maremma, nieznaną twarz Toskanii ▶ 240
- Termy Saturnia ▶ 242
- Kopalnia i klasztor ▶ 245
- Toskański zwierzynek ▶ 246
- Seggiano ▶ 249
- Chleb w roli głównej ▶ 250

Poleć książkę

TOSKANIA PRAKTYCZNIE ▶ 252
Informator A-Z ▶ 254
Indeks ▶ 270
Legenda ▶ 273

Florencja

We Florencji (wł. Firenze) narodził się włoski renesans. Miasto miało niegdyś gigantyczne znaczenie polityczne i kulturalne, odgrywając wiodącą rolę nie tylko w Toskanii, ale także w całej Italii. Do dziś stanowi klasę samo dla siebie – jakże często „myśląc: Toskania, mówimy: Florencja”.

Miasto założyli Etruskowie, a dzisiejszy układ ulic starówki pochodzi z czasów rzymskich. W średniowieczu Florencja pozostawała jednym z najważniejszych miast tej części Europy, rozwijając się jako ośrodek położony na szlaku handlowym z północy kontynentu do Rzymu. Już w XII w. stała się autonomiczną komuną miejską, rozkwiła zaś w XVI w. jako stolica Wielkiego Księstwa Toskanii pod władzą Medyceuszy.

Dziś Florencja jest jednym z najbardziej popularnych wśród turystów miejsc

we Włoszech. Wpływa to niestety na jakość zwiedzania, przypominającego czasem przepychanki w tłumie. Nie można się jednak temu dziwić, wszak stolica Toskanii słynie z zabytków o niezwykłych walorach artystycznych. O znaczeniu miasta dla rozwoju europejskiej sztuki świadczą wspaniałe zbiory florenckich muzeów (Galleria degli Uffizi, Galeria dell'Accademia, Bargello). W 1982 r. tutejsza starówka została wpisana na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO.

Z Florencją związane są nazwiska urodzonych tu wybitnych postaci, takich jak: Brunelleschi, Leon Battista Alberti, Sandro Botticelli, Dante Alighieri, Giovanni Boccaccio, Niccolò Machiavelli, czy Amerigo Vespucci i wielu innych.

Bazylika Santa Maria Novella

Wizytę w mieście warto rozpocząć od Piazza di Santa Maria Novella, gdzie znajduje się kościół o tej samej nazwie. Budowę tej pięknej gotyckiej świątyni rozpoczęto w połowie XIII w. Natomiast jej główna fasada została zbudowana przez Leona Battistę Albertiego już w stylu późniejszym i jest jednym z lepszych przykładów florenckiego renesansu.

Trzynawowe wnętrze ze sklepieniem żebrowym jest podzielone pilastrami, których położenie pogłębia perspektywę. Kolejne kaplice zdobią freski największych włoskich twórców późnego średniowiecza i wczesnego renesansu.

W prawym transepcie znajduje się kaplica Rucellai, gdzie można zobaczyć m.in. *Matkę Boską z Dzieciątkiem* dłuta Nina Pisana i płytę nagrobną autorstwa Ghibertiego. Kaplicę dekorują freski ze szkoły Giotto. Na ścianach kolejnej kaplicy – Bardich, zachowały się fragmenty fresków autorstwa Duccia di Buoninsegna (XIII w.) oraz cykl późniejszych fresków (XIV w.) obrazujących żywot św. Grzegorza Wielkiego. Kaplica Strozzych kryje polichromie Filippa Lippiego (XV i XVI w.). Krucyfiks do otarza głównego wykonał Giambologna, a malowidła na otaczających go ścianach i sklepieniu – Ghirlandaio i twórcy z jego szkoły. Nad owymi freskami, przedstawiającymi żywoty Marii i św. Jana, pracował w warsztacie Ghirlandaia prawdopodobnie także młody Michał Anioł. Przedstawione postaci mają twarze uznanych osobistości Florencji tamtych czasów.

W przylegającym do kościoła klasztorze działa **Museo di Santa Maria Novella**. Jego częścią są krużganki, zwane **Chiostro Verde**, gdzie można zobaczyć cykl fresków Paola Uccella.

Po lewej stronie kaplica Gondich, zaprojektowana przez Giuliana da Sangallo, kryje krucyfiks wykonany przez Filippa Brunelleschiego – jest to najprawdopodobniej jedyna rzeźba w drewnie tego artysty. Warto jeszcze zobaczyć freski Bronzina w kaplicy Gaddich, a w kaplicy Strozzych z Mantui XIV-wieczne polichromie przedstawiają-

ce za *Boską komedią* Dantego piekło, raj i czyściec.

Przy wejściu do zakrystii znajduje się krucyfiks uważany za jedną z wczesnych prac Giotto, a dalej, w lewej nawie, zobaczymy freski Masaccia: *Święta Trójca* (po raz pierwszy zastosowano tu perspektywę, 1427 r.). Po prawej stronie kościoła położony jest cmentarz, gdzie

spoczywają członkowie najważniejszych rodzin miasta.

Basilica di Santa Maria Novella

► <https://www.smn.it>

► 7,50 EUR, ulgowy 5 EUR

▼ Wnętrze bazyliki Santa Maria Novella

Biblioteca Laurenziana

Sąsiadująca z bazyliką San Lorenzo XVI-wieczna Biblioteka Laurenziana została założona przez Kosmę Starego z rodu Medyceuszy i jest uznawana za największe dzieło architektoniczne Michała Anioła i jeden z pierwszych zwiastunów baroku. W bibliotece przechowywane są stare i drogie rękopisy. Struktury nośne budynku są ukryte tak, by sprawić wrażenie elementów dekoracyjnych. Założenie mieści dwa wewnętrzne dziedzińce.

▲ Biblioteka Laurenziana

Kup książkę

Bazylika San Lorenzo

Pierwszą świątynię stojącą w miejscu dzisiejszej bazyliki konsekrowano w 393 r. Jej bryła uległa znacznej transformacji w XI w. (kościół powiększono i nadano mu cechy romańskie), natomiast ostatnia przebudowa według nowatorskiego projektu Brunelleschiego nastąpiła w XV stuleciu (prace rozpoczęte w 1419 r. ciągnęły się przez kilka dekad).

Wnętrze ma rozbudowany schemat. Zaprojektowano je na planie krzyża tacińskiego – jego dłuższe ramię reprezentuje klasyczny układ bazylikowy: składa się z wyższej nawy głównej z drewnianym stropem kasetonowym i oknami wychodzącymi ponad dachy niższych naw bocznych, sklepionych żaglasto. Poprzecznie umieszczony jest transept, do którego przylegają zakrystie – tzw. Stara, dzieło Brunelleschiego, oraz Nowa, zaprojektowana przez Michała Anioła. Nad przecięciem nawy głównej i transeptu znajduje się czworoboczna kopuła. Nie ona jednak góruje nad świątynią – jej dominantą jest potężna kopuła kryjąca ośmioboczną **kaplicę Medyceuszy** (Cappella dei Principi; dosł. kaplica Książąt), wybudowaną na dłuższej osi bazyliki przez Buontalentię i Michała Anioła (wchodzi się do niej z tyłu świątyni). Wysokością przewyższa ona nawet przylegającą do Nowej Zakrystii smukłą wieżę dzwoniczną. Freski Rossa Fiorentina, rzeźby i płaskorzeźby Donatella i Michała Anioła to tylko niektóre arcydzieła znajdujące się w kościele.

▼ Orfeusz
Bandinello

Pałac Medici-Ricardi

Na wschód od bazyliki San Lorenzo znajduje się renesansowy Palazzo Medici-Ricardi, powstały w połowie XV w. Obecnie jest on siedzibą prefektury. Harmonijne kształty budynku zawdzięcza budowniczemu Michelozzowi, a zdobienia m.in. Michałowi Aniołowi. Posąg na dziedzińcu to *Orfeusz Bandinello*. W kaplicy Trzech Króli znajduje się fresk Gozzolego z początku XV w. przedstawiający orszak owych biblijnych władców, w którym – zgodnie z ówczesnym zwyczajem – artysta uwiecznił swoich chlebobawców, w tym przypadku członków rodziny Medyceuszy i rajców miejskich.

Basilica di San Lorenzo

- ▶ Piazza di San Lorenzo 9
- ▶ <https://sanlorenzofirenze.it>
- ▶ pn.–sob. 9.30–17.30
- ▶ 9 EUR

Palazzo Medici-Ricardi

- ▶ Via Cavour 1
- ▶ <http://www.palazzomediciricardi.it>
- ▶ 10 EUR, ulgowy 6 EUR

Marrone del Mugello

Kasztany z regionu Mugello to doskonała przekąska, która zachwyci każdego miłośnika tego specyficznego przysmaku. Tutaj owoce są nieco większe i stodsze niż te spotykane w innych regionach, dlatego stały się znakiem rozpoznawczym okolicy.

Urok rozległych lasów porośniętych kasztanowcami dostrzegli już wieki temu Medyceusze. W przyjemnym miasteczku Marradi działa nawet stowarzyszenie, którego celem jest promocja wyrobów z miejscowych kasztanów. Życie tutaj nabiera tempa zwłaszcza w październiku, kiedy ruszają zbiory, a następnie szeroko zakrojone przetwórstwo. Najpyszniejsze są oczywiście świeżo zebrane owoce, które trzeba lekko podpiec, natomiast zmielone dają doskonałą mękę nadającą się do ciast, naleśników i różnych placków. Będąc w tej części Toskanii, nie można nie spróbować znakomitego *castagnaccio*, ciasta na bazie mąki kasztanowej, z dużą ilością bakalii oraz orzechów. Równie pyszna jest *torta di marroni*, gdzie na kruchym spodzie wykładana jest kasztanowa masa. Idealną pamiątką z włoskich wakacji będzie pudetko *maronns glaces*, czyli kasztany w słodkim syropie albo stoiczek miodu kasztanowego.

A jeśli chodzi o typowe tokańskie słodczyce, to warto sięgnąć po *cantucci* (ewentualnie *cantuccini*), czyli ciasteczka migdałowe, które wywodzą się z miasta Prato. Ich twardość jest wynikiem dwukrotnego pieczenia. Aby nie potamać sobie na nich zębów, przed ugryzieniem warto pamiętać o zanurzeniu ich w kawie, mleku lub... lokalnym winie deserowym Vin Santo.

▲ *Castagnaccio*

Kup książkę

Poleć książkę

Palio w Sienie

Już od średniowiecza mieszkańcy dzielnic Sieni rywalizują ze sobą w wyjątkowej gonitwie konnej, która jest organizowana dwa razy do roku – 2 lipca i 16 sierpnia – na cześć Matki Boskiej.

Dzielnice nazywane są kontradami (wł. *contrade*), a ich mieszkańcy *contradaiooli*. Punktem kulminacyjnym uroczystości jest wieczorna gonitwa polegająca na trzykrotnym okrążeniu Piazza del Campo (potocznie Il Campo), czyli głównego placu w mieście, który ma charakterystyczny muszlowaty kształt. Co ciekawe jednak, choć dzielnic jest 17, to w zawodach bierze udział tylko 10 z nich.

Uczestnicy wyłaniany są w drodze losowania, co całe wydarzenie czyni mocno nieprzewidywalnym. Pikanterii i emocji dodaje też fakt, że konie nie są przypisane do danej osoby, ale również są losowane!

Kultywując długą tradycję, dżokeje noszą stroje stylizowane na takie, jakie noszono w XV w. Morderczy, pełen emocji wyścig trwa zaledwie 2–3 minuty, ale jest niesamowicie widowiskowy. Dlatego też cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Przybywają na niego dziesiątki tysięcy osób, które walcząc o najlepsze miejsce, ustawiają się na placu już rano, a nawet o zmierzchu dnia poprzedniego. Kto nie

ma na taki ścisk ochoty, może przyjść na próbę generalną (*provaccia*), która daje namiastkę tego, co w tej rywalizacji chodzi. Po jej zakończeniu koń i jeździec mogą liczyć na błogostawieństwo w kościele parafialnym swojej dzielnicy. Duchowny wypowiada wówczas słowa „*vai e torna vincitore!*”, które oznaczają „*idź i wygraj!*”. Jeśli tak się stanie i dany dżokej wygra, jest bardzo mocno fetowany w swojej dzielnicy i staje się jej bohaterem.

Warto też obserwować życie Sieni na kilka dni przed Palio. Jest głośno i kolorowo, organizowane są przeróżne parady, pochody, uczty przy suto zasta-

wionych stołach i widowiska. Jednym z najpiękniejszych jest pokaz żonglowania chorągiewami w barwach dzielnic śpiewanie dzielnicowych hymnów. *Contrade* są bowiem dość autonomicznymi jednostkami, których życie koncentruje się wokół kościoła. Mieszkańcy dobrze się znają, są ze sobą bardzo mocno związani i tworzą prawdziwą wspólnotę, która wspiera się i może na siebie liczyć w trudnych chwilach. A o ile w poszczególnych kontradach panuje sielska miłość, o tyle pomiędzy dzielnicami atmosfera jest dużo bardziej napięta (przynajmniej w czasie Palio).

Val di Chiana

Val di Chiana to rozległa dolina obejmująca część trzech tokańskich prowincji: Sieny, Arezzo i Perugii oraz umbryjskiej gminy Orvieto (prowincja Terni). Najśłynniejsze i największe miejscowości doliny to Arezzo (zob. s. 160) i Cortona (zob. s. 170). Pomiędzy łagodnymi, zielonymi pagórkami znajduje się jednak wiele pomniejszych uroczych miasteczek, które warto odkryć.

Montepulciano

To piękne miasteczko, położone na jednym z łagodnych wzgórz Doliny Chiany, słynie przede wszystkim z produkowanego tu wina – Nobile di Montepulciano. Jego nazwa (wł. *nobile* – szlachezny) wiąże się zarówno z niepowtarzalnym smakiem, jak i faktem, że produkowane było przez okoliczną arystokrację.

Głównym wejściem prowadzącym do miasta jest XVI-wieczna **Porta al Prato**, zaprojektowana przez Sangalla, przed którą rozciąga się XIX-wieczny ogród **Giardino di Poggiofanti**. Od bramy przez całe miasteczko prowadzi główna arteria zwana Corso, której kolejne odcinki noszą nazwy: Via di Gracciano nel Corso, Via di Voltaia nel Corso, Via dell'Opio nel Corso. To przy niej odnajdziemy większość najpiękniejszych pałaców i innych zabytków Montepulciano. Przy odcinku Via di Voltaia, pod nr. 21, znajduje się zaprojektowany przez Antonia da Sangallo Młodsze **Palazzo Cervini**, a niedaleko, pod nr. 31, **Palazzo Bruschi** z jedną z najstarszych kawiarni w mieście – Caffè Poliziano z 1800 r.

W najwyższym rejonie miasta rozciąga się główny plac – Piazza Grande, otoczony zabytkowymi pałacami w różnych stylach i z manierystyczną katedrą. Budynek z wie-

żą to **ratsuz** (Palazzo Comunale), który po zmianach dokonanych przez Michelozza w XV w. przypomina nieco Palazzo Vecchio we Florencji. Z wieży rozciąga się przepiękny widok na Val di Chiana oraz sąsiednią dolinę – Val d'Orcia. Obok wznosi się wybudowany z trawertynu renesansowy **Palazzo Nobili-Tarugi** projektu Sangalla Starszego. Ma on ciekawy portal i (zamurowaną dziś) loggię. Następny jest XIII-wieczny **Palazzo del Capitano del Popolo**, przed którym wznosi się piękna **studnia Gryfów i Lwów**, które podtrzymują herb Medyceuszy. W **katedrze** o dość surowej fasadzie z cegły znajduje się ciekawy tryptyk sienieńskiego malarza Taddea da Bartolo (na ołtarzu głównym), przedstawiający Wniebowzięcie Maryi (1401).

Z placu warto skrócić w Via Ricci, na której pod nr. 10 znajduje się **Palazzo Neri-Orselli**, obecnie siedziba **Muzeum Miejskiego i pinakoteki**. Można tu zobaczyć obrazy sienieńskich i florenckich malarzy powstałe w okresie od XIII do

Warto zajrzeć na strony www.prolocomontepulciano.it i www.stradavinonobile.it. Biuro informacji Pro Loco ma siedzibę przy Piazza Don Minzoni 1.

XVIII w., w tym dzieła ze szkoły Duccia di Buoninsegna i Filippina Lippiego. Znajdują się tu też wykopaliska pochodzące z czterech okolicznych nekropoli. Zaraz obok muzeum rozciąga się plac San Francesco biorący nazwę od stojącego tu **kościół św. Franciszka**. Rozciąga się stąd przepiękna panorama pobliskiej okolicy, a widok obejmuje m.in. usytuowany poza murami miasta **kościół św. Błażeja** (Chiesa di San Biagio). Świątynia ta, położona na południowy zachód od zabytkowego centrum, powstała w latach 1518–45 według projektu słynnego Antonia da Sangallo Starszego.

Museo Minerario

- ▶ www.museominerario.it
- ▶ 12 EUR, ulgowy 10 EUR

Toskańskie pecorino

W **CUGUSI**, osadzie położonej niedaleko Montepulciano, można odwiedzić mleczarnię i serownię specjalizującą się w tym regionalnym produkcie. Poza degustacją można również podziwiać, a nawet pogłaskać sympatyczne owce, dzięki którym możemy cieszyć się tym znakomitym smakiem. Deskę serów warto wzbogacić o wędliny, w szczególności te długo dojrzewające jak Prosciutto toscano czy Finocchiona, czyli tradycyjne włoskie salami przygotowywane w różnych częściach z chudego mięsa z łopatki świnii i tłustego z boczku, które w tym przypadku dla uzyskania wyjątkowego smaku doprawia się sporą ilością kopru.

▲ Uliczka w Montepulciano

Lucignano

Lucignano wyróżnia się ciekawą średniowieczną zabudową na planie elipsy, gdzie uliczki mają układ spiralny. Centrum maleńkiego i zapomnianego miasteczka stanowi Piazza del Tribunale z XVI-wieczną **kolegiatą San Michele** z barokowym ołtarzem autorstwa Andrei Pozza. Obok znajduje się **muzeum miejskie** (Museo di Lucignano), w którym

można zobaczyć kilka prawdziwych pereł: obrazy malarzy sienieńskich, m.in. Luki Signorellego, oraz tzw. **Drzewo św. Franciszka** (l'Albero di San Francesco) – ogromny relikwiarz w kształcie drzewa, pozłacany i wyłożony koralami i kryształami, które przypominają krew Chrystusa. Na jego szczycie przyczepił pelikan – ptak, który symbolizował poświęcenie i ofiarę, ponieważ niegdyś wierzono, iż karmił potomstwo własną

krwią. Relikwiarz wykonano prawdopodobnie w jednym ze sienieńskich warsztatów złotniczych w XIV lub XV w. dla tutejszego kościoła San Francesco.

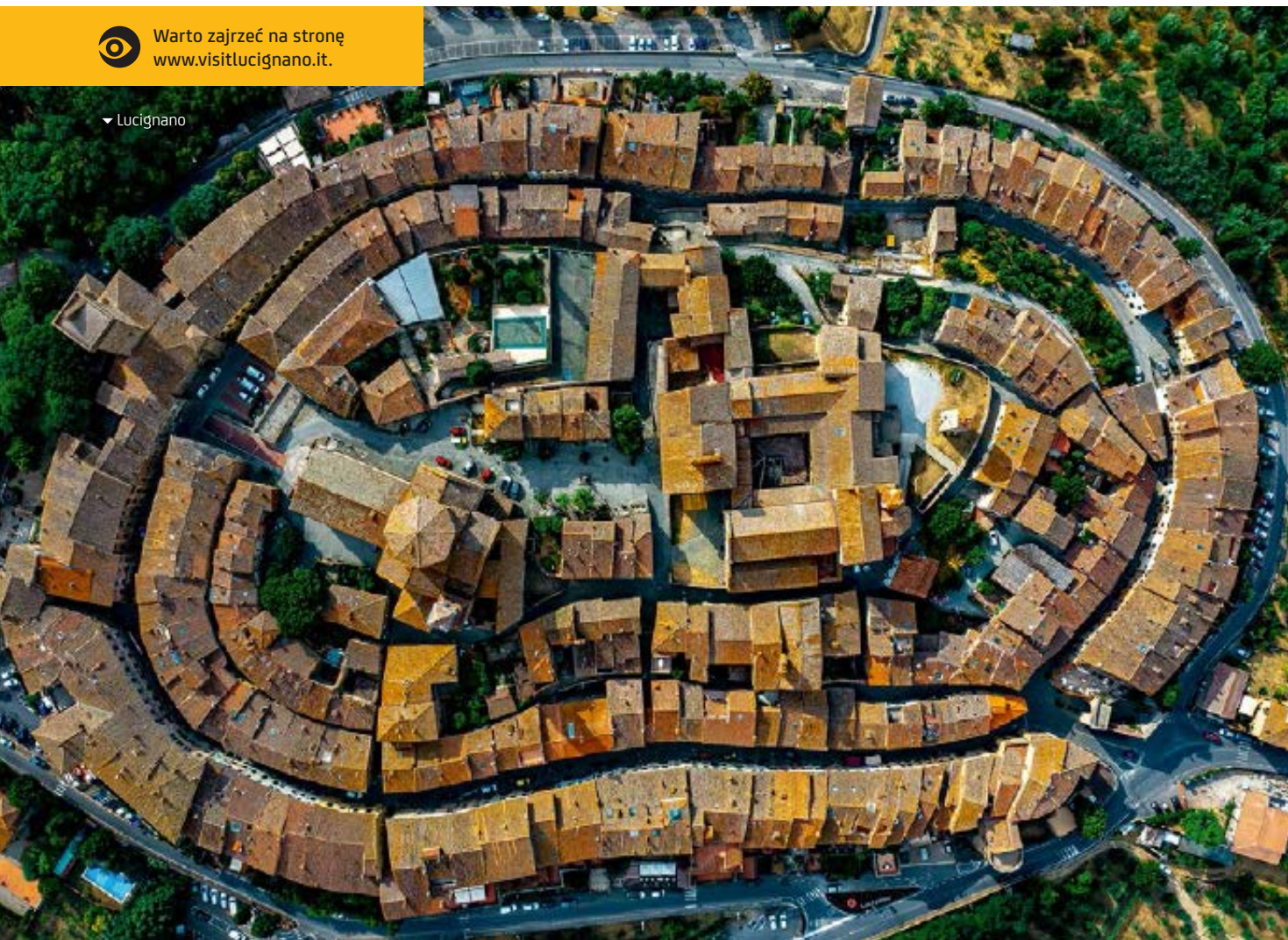
Museo di Lucignano

- ▶ www.museodilucignano.it
- ▶ 5 EUR, ulgowy 3 EUR

Warto zajrzeć na stronę www.visitlucignano.it.

▼ Lucignano

Prastara rasa chianina

W Val di Chiana hoduje się charakterystyczne duże białe krowy z szerokim porożem, zwane chianini. Jest to antyczna rasa znana od ponad 2000 lat i wykorzystywana niegdyś przez Etrusków oraz Rzymian. Wspomina o niej wiele historycznych źródeł, w tym Pliniusz Starszy, Strabon oraz Wergiliusz, który w *Georgikach* mówi o „wielkim białym bydle”.

Starożytnym krowy te służyły przede wszystkim jako zwierzęta pociągowe, używano ich też w triumfalnych pochodach oraz składano w ofierze bogom, m.in. Marsowi. Podobny tych zwierząt można rozpoznać na rzymskich płaskorzeźbach, dopatrzymy się ich także na zdobieniach XIV-wiecznej fasady sienieńskiej katedry. Dziś chianina słynna jest ze względu na swoje świetne, chude i delikatne mięso, z którego produkuje się słynny befsztyk – *bistecca alla fiorentina*. W latach 30. jej niezaprzeczalne walory odkryli amerykańscy żołnierze i zwierzę zostało wprowadzone także do USA, gdzie dziś z powodzeniem się je hoduje.

Chianciano Terme

Chianciano Terme to niewielkie miasteczko słynące przede wszystkim ze swoich **wód termalnych**, których dobroczynne działanie znali już Etruskowie. Dziś można z nich korzystać w licznych miejscowych kurortach.

ładna jest zabudowa miasteczka – z kamienia o ciepłej barwie ochry, która pięknie wkomponowuje się w zielenie tutejszych wzgórz. W Chianciano znajduje się **Miejskie Muzeum Archeologiczne Wód**.

Autorka przewodnika: Agnieszka Masternak

Współpraca: Beata Pomykalska (wybr. rozkładówki tematyczne i ramki), Maciej Żemojtel
(*Dzieje Toskanii, Wydarzenia kulturalne*)

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Izabela Bielec, Kamila Bulzacka-Mrzygłód

Skład: Katarzyna Radkowiak

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Opracowanie kartograficzne: Małgorzata Czopik, Rafał Bletek

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Zdjęcia: shutterstock.com, stock.adobe.com

Projekt okładki: Ewa Jarocka

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <https://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<https://bezdroza.pl/user/opinie/betot1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

Wydanie I

ISBN: 978-83-289-0493-4

Copyright © Helion S.A., 2024

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Podróżowanie stało się dla wielu z nas synonimem stylu życia. Niezależnie od tego, kim jesteś, z kim i w jaki sposób najchętniej spędzasz wolny czas, w każdej części świata znajdziesz coś dla siebie. Sięgnij po przewodnik z serii **travel&style i przekonaj się, jak różnorodne możliwości oferuje.**

Jeśli jesteś amatorem lokalnych smaków, przyjrzyj się informacjom oznaczonym ikoną **travel&food**.

Jako rodzic małego dziecka, zwróć uwagę na strony opatrzone frazą **travel&family**.

Propozycje aktywnego spędzania czasu odnajdziesz w sekcji **travel&active**.

Bardziej spokojnego odpoczynku szukaj pod znakiem **travel&relax**.

Pasjonuje Cię życie i historia mieszkańców odwiedzanego regionu? Skup się na **travel&culture**.

Kochasz dziką przyrodę? Specjalnie dla Ciebie przygotowaliśmy atrakcje **travel&nature**.

Udanej podróży!

Toskania

Toskania to kolebka renesansu, kraina winnic i oliwnych gajów, kulinarnych festiwali i ikonicznych baśniowych krajobrazów... Myśl o tym regionie sprawia, że serce każdego italofila bije szybciej. Średniowieczne miasta i posadowione na tufowych skałach miasteczka, łagodne wzgórza z drogami obsadzonymi cyprysami, spotykane na każdym kroku arcydzieła architektury i sztuki, zapierająca dech w piersiach przyroda – od grzbietów Apeninów po wybrzeże Adriatyku, oraz urozmaicona regionalna kuchnia uszlachetniona znakomitym winem sprawiają, że wyprawa w tę część Włoch dostarcza niezapomnianych wrażeń. Kto odwiedzi Toskanię raz, już zawsze będzie chciał tu wrócić.

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Bezdroza

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

ebook dostępny na
ebookpoint

ISBN 978-83-289-0493-4

9 788328 904934

Cena: 59,90 zł